NUH DER PEYGAMBER DEMEZ

4 OCAK 1950 — SENE: 1 — SAYI: 10

Yeni yılınız kutlu olsun

NUHUN Gemisi

1950

TÜSTAV

Çarşamba Günleri Çıkar ★ HEDİYESİ 10 KURUŞ ★ Siyasî Mizah Dergisi

Bilânço

Çıkan yıl, çıkarlarını yeni bir harpte gören inhisarcı Amerikan sermayecilleri için başarısız bir yıl olmuştur:

Birincisi, Marşal yardımı, bu misterlerin umdukları sonucu vermedi. Bu sayede her ne kadar, kapılarını çalan ekonimik buhranı, işsizliği, Avrupaya devretmeye ve yardıma karşılık Batı Avrupa hükûmetlerinden bir takım tavizler koparmağa muvaffak oldularsa da; bu fiyosko, Avrupa halkının bu yardımın mahiyetini Anlamasına ve uyanmasına yardım etti.

Ikinci, Marşal Plânile kazanılan üstünlüğe dayanılarak, Batı Avrupa hükûmetlerine kabul ettirilen Atlantik Paktı da boşa çıktı. Çünkü Kurmayları, Generalleri, komutanlarile Batı Avrupanın tekmil savunma işleri ve teşkilâtı Amerikanın emrine girdiği halde; gittikçe genişliyen halk yığınlarının ayak diremesi yüzünden, asıl gaye olan harp kolay kolay çıkarılamıyor.

Evet, ayak direyip «istemezük!» dediler. 72 memleketten gelen ve 800 milyon insanı temsil eden 4000 barış sever, geçen nisanda Paris'te toplandılar. Nutuklar atıp dağılmadılar barış severler.

Her biri memleketine dönünce, halk yığınlarını uyanık tutmak için çalışmıya koyuldu. Mitingler konferanslar, oldu; dernekler kuruldu; kitaplar, dergiler yayınlandı; hep barış için... Inhisarcı Amerikan sermayecilerinin açacakları harbe «hayır!» diyeceklerin sayısı her gün çoğalıyor.

Derken 450 milyonluk koca Çin halkı kurtuluş savaşını kazandı. Sömürücüleri yurdundan kovdu. Ve Amerikan, Ingiliz ve Fransız soyguncuları için bir kapı daha kapandı böylece.

Frenkler: «felâket yalnız gelmez!» derler... Geçen harpte 53 milyon dolarlık safi kâr sağlıyan inhisarcı Amerikan sermayecilerile ortakları, bir darbe daha yediler: İnsanlığın başı üstünde Damokles'in kılıcı Gibi salladıkları atom bombası bir sır olmaktan çıkıverdi...

Türkiyemize gelince: Artan geçim darlığının baskısı altında inliyen Türk halkı da gerçekleri kendisinden gizlemek için baş vurulan türlü çarelere rağmen, artık Amerikan yardımının (!?) iç yüzünü görmüş, büyük sözlerin maskesi altında ne gibi dolaplar çevrildiğini iyice anlamıştır.

1949 yılı, harp hazırlayanların ilk darbeleri yedikleri yıl oldu. 1950, barışın kökleştiği yıl olsun!

NUH

C.H.P.nin yeni yıl dolayısile Millete armağanı

BAŞBAKAN FALCIDA

Muhabir arkadaşımız Fare, iyi bir tesadüf eseri olarak falcı Nigâr Hanımın bekleme salonunda Başbakanla karşılaşmıştır. Kendisinden önce Kabul edilen Başbakanın kahve falını kapı arkasından dinlemek, artık bir meslek icabı, bir gazetecilik zarureti idi ,yoksa Fare arkadaşımız bu çeşit çarelere aslâ başvurmaz, başvurmak istemez. Falcı Nigâr hanımla sayın Başbakanın mükâlemesini muhabir Fare'nin not defterinden aynen alıyoruz

Nigâr Hanım — Bırakın soğusun...

Başbakan — Efendim?

Nigâr Hanım — Fincanı bırakın soğusun, telve şimdi kıvamına gelir... Gözünüzü kapayın ve bir niyet tutun...

Başbakan — Tuttum.

Nigâr Hanım — Seçim işi mi?

Başbakan — Nerden bildiniz?

Nigâr Hanım — Gazeteler yazıyor...

Başbakan — Fincanda ne gördünüz, yüzünüzü neden buruşturuyorsunuz?

Nigâr Hanım — Deniz aşırı bir yerden para bekliyorsunuz...

Başbakan — Evet.

Nigâr Hanım — Para kesilecek yarı yarıya mı desem...

Başbakan — Aman etmeyin, şapa otururuz...

Nigâr Hanım — Telâş etmeyin iş işten geçtikten sonra, seçimden sonra kesilecek...

Başbakan — Hele şükür, yüreğim ağzıma gelmişti.

Nigâr Hanım — İşsizlik görüyorum...

.Başbakan — Onun zararı yok...

Nigâr Hanım — Var, var, sizin için işsizlik görüyorum, bakın telveye, devlet kuşu başınızdan uçmuş...

Başbakan — Halbuki...

Nigâr Hanım — Halbuki ne?

Başbakan — Seçimi Kazanırsan yerinden gitmezsin demişti...

Nigâr Hanım — Aaa... Sizi seven biri var, sakallı, külahlı, sivri yemenili...

Başbakan — Hatti Kıralı V inci...

Nigâr Hanım — Kesmeyin sözümü, sadece diyanet işleri reisi, yeni krediler alacak seçim için...

Başbakan — Ha evet, maneviyatı teşvik...

Nigâr Hanım — Fincanda bir koku var...

Başbakan — Ne gibi?

Nigâr Hanım — Gazyağı kokuyor fincanınız, birisi sizden akaryakıt isteyecek...

Başbakan — Verirsek ne olacağız?

Nigâr Hanım — Hava alacaksınız, bakın fincanda bulutlar var...

(Devamı 2 ncide)

Ya harbe girersin, Ya hrıstiyan olursun!

Hıristiyanlık âleminin, hele katolik dünyasının - bir de başımıza katolik dünyası çıktı - en büyük rahibi Papa Mister Truman ile mesajlar teati etmiş. Papa mesajında cihan sülhunun hiristiyanlık akidelerine bağlı kalmak suretile korunabileceğini bildirmiş. Mister Truman da verdiği cevapta Papa ile ayni fikirde olduğunu söylüyor.

Nuh: Her ikisine de şunu hatırlatmak isteriz ki, Şayet bir üçüncü dünya harbi çıkarsa, bu nevi sulhçu görünmek hileleri, kendilerini birer harp kundakçısı olarak yargılanmaktan kurtarmıyacaktır.

Nobel harp mükâfatında Çörçil'in en kuvvetli rakibi Yalçın mış

Nafile ajansının en son dakikada bildirdiğine göre 1 numaralı sulh düşmanı Çörçil'in önümüzdeki Nobel harp mükâfatında en kuvvetli rakibi numarasız harp kışkırtıcısı Yalçınmış. El ve ağız birliği ile insanlığı yeni bir felâkete sürüklemeye çabalıyan bu iki piri fani bütün gayretlerine rağmen mükâfat tarihine kadar bir harp koparamadıkları taktirde yeislerinden çatır çatır çatlıyacaklarmış. öyle ise haydi hayırlısı.

Yaşasın Uskumrular

Marmara dibi — 20 (Nuhun gemisi) Hükûmetin pahalılığı önliyemediğini gören uskumrular İstanbul'daki fakir fukaranın haline acımışlar ve teessürlerinden kendilerini ağlara vermişlerdir. Hükûmetin yaratamadığı ucuzluğu uskumruların yaratacağına şüphe yoktur. Bravo uskumrulara.

Yüzyılın 2nci yarısına girerken

Yirminci Yüzyılın birinci yarısından ikinci yarısına geçerken söylenecek çok söz, anlatılacak çok şey var ama biz burada sadece bu yarım yüzyılın, bugün için. Türk milletinin varlığını ilgilendiren bir cihetine temas etmekle iktifa edeceğiz:

Türk halkı 50 yıl içinde iki «inkilâp» geçirdi ve her ikisinde de büyük bir hayal kırıklığına uğradı: 1908 «Hürriyet» i ona hiç bir şey kazandırmadıktan başka zamanın «Hürriyet kahramanları» tarafından Alman emperyalizmi hesabına Birinci Dünya harbine sokuldu. Türk milleti bu harpte bir buçuk milyon evlâdını kaybetti.

1919 - 1922 yıllarında giriştiği İstiklâl ve Hürriyet savaşında da muvaffak olur olmaz, bu savaşta kazandığı hürriyet yeniden elinden alındı. Kanını dökerek kovduğu emperyalistlerin eline memleket yeniden teslim edildi. Ve bugün de bu emperyalistlerin hesabına yeniden dünya tarihinin en kanlı savaşında öne sürülmek isteniyor.

Yirminci Yüzyılın ikinci yarısında Türkiyede ceryan edecek hâdiseler, Türk halkının bu iki «inkilâp» tan aldığı derslerle hakiki ve devamlı barışı, istiklâl ve demokrasiyi nasıl gerçekleştireceğini gösterecektir.

Turizm Endüstrisi

en akıllısı bunu yaptıktan sonra bilmem halâ idareci sınıftan aklı selim bekliyenler var mıdır?

Yahu, biz de amma kötümseriz ha! Dış ticaret açık veriyor, bütçe açık, sanayimiz yıkılıyor, altınımız kalmadı diye hayıflanıp duruyoruz. «Efendi ne düşünüyorsun seni bu hale getiren elin Amerikalısı elbette onu da düşünmüştür.» diyenlerin hakkı var mış. İşte çaresi bulundu bile: Turizm endüstrisi(!) Kurun bir cemiyet, çekin buraya Amerikalıları, aksın gürül gürül dolarlar. Oh o zaman gel keyfim gel. Ne ihracatı düşün, ne sanayii ne de işçileri. Gelsin seyyahlar, gitsin seyyahlar, bugün eğlence, yarın bayram, vur patlasın çal oynasın!

Evet, evet, biz biraz kötümseriz, bunu kabul etmeliyiz. Halâ o eski köhne hâkimiyet, istiklâl vs. kafasile düşünüyoruz. Ne olur san ki bir millet turizm endüstrisi ile geçinse fena mı olur yani? Güney Amerikayı, Havay adalarını görmüyor musunuz? Rumbalarile, Havay şarkılarıyle Amerikalıları eğlendirip gül gibi geçiniyorlar. G erçi bu memleketlerde Amerikan piçleri artıyor ama bunun da yeniden seyyah celbine çok faydası var.

Zor bir işte değil!

Türkiye Turizm Kurumunun sirkülerine göre Amerikan seyyahı çekmek de zor bir iş değilmiş: bir fes giyip, şalvarı ayağa geçirip Eminönü meydanına çıktınız mı Amerikada televizyonda sizi seyreden Amerikalılar hürya İstanbula akın edivereceklerr. Hele Hele bir de bağdaş kurup nargilenizi tokurdata tokurdata içtiniz mi artık hatıri varsa Amerikalılar para sarfetmesinler, paralarını değil donlarını gömleklerini bile bırakıp giderler. Ondan sonra tamam. Memleket güllük gülistan.

«Firari» de lâf mı?

Türkiye Turizm Kurumu bu işi ciddiye almış ve bir program tanzim etmiş. En büyük gelir kaynağı tabii başta: İstiklâl harbinde düşmanla iş birliği yapmış oldukları için Amerikaya kaçmış olan Rumlar celbedilecek. Bu sabık vatandaşlarımızdan parantez içinde ve firari kelimesinden alaylı bir şekilde bahsolunuyor. «1922 denberi şartların çok değişmiş olduğu dikkate alınarak bu eski vatandaşların turist sıfatile muvakkaten memlekete girebilmeleri için teşebbüse giriştik» deniyor. Hesap etmişler: «Bu ailelerin beheri için 1000 dolar hesabile memleket otomatik şekilde en az 100 milyon liralık bir döviz ihtiyatına kavuşmuş olacaktır.» (Tırnak içindekiler aynen) Ben demedim mi size. Siz inanmadınız. Hem de otomatik olarak kalkınacağız. Bir neyi Amerikan makidan...

Bütün mesele dört tane, (İstiklâl harbi tabirimizle) palikaryayı buraya girebilmek. Ondan sonra ne bütçe açığı ne dış ticaret açığı

İşimiz Atenagoras'a kaldı

Sirkülerde aynen deniyor ki (Vallahi Aynen): «Türkiyeli Rumların anavatana çağırmak için Amerikadaki 300 ortodoks kilisesi ile ve 5000 Rum klübü ile iş birliği yapmak» düşünülüyor.

Şimdi anladınız mı Truman'ın Athenagoras'ı neden buraya gönderdiğini? Daha o zamandan düşünmüş Truman amcamız açık vereceğimizi?

«Şimdi gelmiş ne zaman ki Türk olar vermis asikta. Gidezeksin Atenagorasimo, öpezeksin sakalin da. Alazaksin duasinda. Ufurezeksin, ufurezeksin gelezek bütun Rumikolar burada.»

Bütün bu martavalların altında kimin, imzası var?

Sıddık Sami Onar'ın; İdare Hukuku Ordinaryüs Profesörü Hukuk Fakültesi Sabık Dekanı, Üniversiteler arası Kurul Başkanı. Üstelik de ciddiyetile ve mantıkı ile tanınmış bir zat. Amerikan dostluğunun son kurbanlarından.

En akıllımız başta giden zincirli demiş?

Artık ne diyelim: ne mizaha, ne gazeteye, ne de söze lüzum var. En akıllısı bunu yaptıktan sonra bilmem halâ idareci sınıftan aklı selim bekliyenler varmıdır?

Molla Rasih horozlanıyor

Meşhur İnkilâb düşmanı Molla Rasih Antalya'da verdiği nutukta; milleti tavuğa ve köy ağalarını da horozlara benzetmiş ve demiş ki «horozları besleyin, tavuklar arkalarından kös kös gelir» Yalnız Antalyadaki horozlara dağıtılmak üzere 165,000 lira tahsisat ayrıldığını sözlerine ilâve etmeği de unutmamış.

Halâ milletvekilliğini evlâdiyelik bir fodla sanan ve halka, kümesinde çöplenen ve her gün yumurtlıyan cins hayvanat nazarı ile bakan Hazret yaradana sığınarak giriştiği bu biçim dil falakaları ile milleti yıldıracağını umuyorsa aldanıyor.

Bu millet gayrı horozlardan, kazlardan ve kuş beyinli hindiler le kaplan postuna bürünmüş tilkilerden korkmuyor ve topunun ne mal olduğunu da çok iyi biliyor.

VAH TIBBIYELİ VAH!

Elli sene evvelki tıbbıyeliler istibdatla mücadele ettiler, bu günkü tıbbıyeli beni politika ilgilendirmez diyor.

Yeni ders yılının ilk münazarası geçen hafta Üniversitede yapıldı. Mevzu şu: «Üniversite talebesi siyasetle uğraşmalımıdır, uğraşmamalı mıdır?»

Amma da sual ha! Üniversiteye giden gençlerin çoğu siyasi haklarına sahip ve tahsil esas alındığı takdirde münevver olması lâzım gelen vatandaşlardır.

Şimdi kalkıp ta bu kadar ana bir vatandaşlık hakkını -ve ayni zamanda- vazifesini bir münazara konusu yapmak mânasız? Münazara mevzularını kim seçiyor bilmiyoruz. Kim seçerse seçsin, siyasi haklarını kıskançlıkla müdafaa etmesi lâzım gelen Unversite gençliği içinde *«Üniversite talebesi siyasetle uğraşmamalıdır»* tezini müdafaa edecek tek kimse çıkmamalıydı.

HALBUKİ...

Tıb Fakültesi grubu bu tezi müdafaa etmiş ve ne yazık ki münazarayı da kazanmış. Gençliğin siyasi haklar mevzuunda passifliğini müdafaa etmek hiç bir Universite zümresine yakıştırılamaz. Tıbbıyelilerin bunu kabul etmiş olmaları çok acı. Bundan yarım asır önceki Tıbbıyeliler, bütün varlıklarile siyasetle uğraşıyor, istipdadı yıkmak için sürgünleri, işkenceyi, hattâ ölümü göze olarak siyasi mücadelelere karışıyordu.

Türk ocaklarının, İttihat ve Terakki Cemiyetinin ilk çekirdeklerini kuranlar o zamanın siyasi şuuru yüksek Tıbbiyelileri olmuştu. Daha sonraları da Tıbbiyeliler her ileri fikir ve siyaset hareketinin ön safında yer almışlardır. Ne yazık ki bugün onların beş-on nesil sonraki arkadaşları «siyasetle uğraşmayan mektep çocuğu» olmayı müdafaa ediyor. Fikirlerini müdafaa ederken ileri sürdükleri: «Yalnız derslerimizle uğraşalım» fikri de çürük bir delildir. Vatandaşların hemen hepsinin uğraştığı bir iş vardır.

Peki politika ile kim uğraşacak. Yalnızca şu ortalıkta dolaşan kaşarlanmışlar mı?

Yerinde bir endişe

Bizim meşhur Ocakçı Bay Hamdullah Suphi bir taraftan İslâmcılık taslarken, bir yandan da Patrik Atenagoras efend ile can ciğer kuzu sarmasıdır. Dünya politikasında İslâmiyet ile Ortodoksluğun elele yürümesi için akıl öğretir, didinir, çabalamır.

Şimdi, haber aldığımıza göre, Katoliklerin başı olan Mukaddes Pederin temsilcisi olan zatı şerif nakahat devresini geçirmekte olan Bay Ocakçıyı ziyaret etmiş ve âcil şifalar temenni eylemiş.

Bay Hamdullah Suphi Tanrıöver bir zamanlar Bükreşte elçi mizken, o devirde Romanyanın diktatörü olan Antenesku ile de canciğerdi. Milletinin kasabı olan bu adama akıl öğretir, yürüyeceği yolu çizerdi. Tabil, Antoneskonun Hitlerle olan dostluğunu söylemeğe ve Fransızların meşhur, «dostumun dostu benim de dostumdur» sözünü tekrarlamağa hacet yok.

Aradan yıllar geçti ve Hitlerle Antenesku lâyik oldukları akıbete uğradılar.

İnsanın aklına bu gelince, sayın bay Hamdullah ile bu derece sıkı fıkı olan Atenagoras ile Papa XII inci Pi hazretleri hakkında en dişe duymamak elden gelmiyor

Sanat alemimiz hararetlendi

Şehir Tiyatrosu Komedi kısmı sanatkârları, seyyar rontgenle vereme tutulmuş olan üyelerini tesbite çalışacaktır.

Ya istiklâl - Ya ölüm!

Her sene veremden 40000 vatandaşımızın öldüğü söyleniyor. Esas çare : Amerikadan verem aşısı getirmek değil, memleketimizi, işsizlik ve açlığı arttıran Amerikan sömürgecilerinden ve yardakçılarından temizlemek lâzımdır.

Amerikadan geçen hafta bir verem mütehassısı gelmiş. Tabii Marşal yardımı faslından Mister Johonson hekimdir her halde. Verem'in ticaretle alâkası olmadığına göre iktisatçı filân olamaz. Mister Johonson Türkiyede her yıl veremden 40,000 kişi öldüğünü söylemiş. Ve sözlerine bu miktarın bütün yakın şarkta en yüksek veremden ölüm nisbetini gösterdiğini de ilâve etmiş. Mister Johson bu sözlerile hem Dr. Behçet Uz'un tarihi beyanatından beri malûm olan korkunç hakikatı tekrarlamış hem de Türkiye'yi Yakın Şark petrollerinin ileri karakolu tâyin eden Mr. Truman ve arkadaşlarının bir iddiasını yalanlamıştır. Zira bu baylar tasarladıkları üçüncü bir cihan harbi için bizi dişimizden tırnağımıza kadar silâhlandırırken, Türkiyenin dünyanın en kuvvetli milleti olduğunu da her an tekrar edip durmaktadırlar. Şimdi Mister Johnson çıkıp bütün yakın Şarkta veremin en çok cirit oynadığı memleket olarak Türkiyeyi ilân ediyor.

Mister Johson'un unuttukları

Her neyse bu o kadar mühim değil diyip üzerinde durmayalım. Öyle ya Amerikada fikir hürriyeti. Mister Truman öyle der, Mister Johson böyle buyurur. Mister Jenhson'un söylediklerinde durulması gereken taraf veremle savaşmak için tavsiye ettiği şeylerdir elbet. Mister Johnson bunun için İstanbulda bir verem enstitüsü açılmasını, Verem aşısı yapılmasını, bol bol Steroptomiycine getirilmesini sağlık veriyor. Alâ! Bir hekimde başka lâf edecek değil ya dersiniz?

İki türlü hekimlik

Fakat, bildiğimize iki çeşit hekimlik var: Biri koruyucu, öteki tedavi edici. Herkesin bildiğine göre verem bahsinde bunlardan birincisi ikincisinden önce gelr. Yine herkes bilir ki veremin mikrobu koch basilidir ama, iş bu mikbun icrayı habaset edebilmesi için insanların, gıdasızlık, pislik temiz havasızlık gibi bir takım berbat şartlar içinde yaşaması lâzımdır. Bedbaht aşıkların, ateşi firkatle sararıp solarak verem oldukları günlerden çok uzağız. Mister. Johson bu konu üzerinde tek dünya kelamı etmemiştir. Halbuki şöyle diyebilir: Halkımız, bilhassa çocuklarınız çok az gıda almaktadır. Köylüleriniz bile sütlerini yumurtalarını yağlarını ballarını pazara götürüp bulgur pilâvile (o da bulursa) tarhana çorbasile yetinirlermiş. Veremi azaltmak için yağı, şekeri eti, ucuzlatmanız, Halkın refah seviyesini yükseltmeniz, gün yüzü görmeyen kenar mahallelerdeki izbeleri yıkıp, buralarda yaşıyan milyonlarca insanı temiz havaya güneşe kavuşturmanız.»

Halbu ki

Bunları söylese idi sözlerine şunları da ilâve etmesi gerekirdi: işsizliği ortadan kaldırın, iktisadi hayatınızı felce uğratan, fabrikalarınızın kapanmasına yol açan, memleketinizi bir yarı müstemleke haline getiren Amerikaya açık kapı siyasetinden vazgeçin!»

BAŞBAKAN FAL'INA

(Baştarafı 1 incide)

Başbakan — Peki, seçimi Kazanıyormuyuz? Fincan nediyor ?

Nigâr Hanım — Kazanıyorsunuz.

Başbakan — Çok yaşayın! Tahsisatı mes...

Nigâr Hanım — Ne Kazandığınızı söylemedim, düşman kazanıyorsunuz.

Başkan — Orası kolay.

Nigâr Hanım — Kaybettiniz.

Başbakan — Neyi Kuzum!

Nigâr Hanım — Milletin itimadını.

Başbakan — Ama fincana bakmadan söylediniz bu lâfı.

Nigâr Hanım — Bunu bilmek için fincana lüzum yok.

(Fare arkadaşımız, sözün üst tarafını dinlemeden sıvışmış gitmiştir.)

İşte Amerikan Demokrasisi!

1 Ocak tarihli Hürriyet'ten — Tuskegee (Alabana), 31 (A.P.) — 1949 senesinde Amerika'da üç Zenci linç edilmiştir. Bunlardan biri tevkifine itiraz ettiği için, bir ikincisi, beyazlarla dolu olan bir otomobilin önünden kâfi derecede süratle kaçmadığı için ve üçüncüsü de kendisine ait olan bir suda müsaadesiz balık avlıyan beyazlarla yaptığı münakaşanın sonunda öldürülmüşlerdir.

Meşhur Tuskegee kolejinin tuttuğu istatistiklere göre, 1882 senesinden beri 4722 kişi linç edilerek öldürülmüşlerdir.»

İşte her gün, nutuklar, radyolar, gazeteler ve bütün propaganda vasıtalariyle methiyesini gık deyinceye kadar dinlediğimiz ve bir çok saf dillerin de hayran kaldığı «insan haklarının koruyucusu Amerikan Demokrasisi!

Biz de, C. H. P. nin tertiplediği komploları, nümayişleri, baskınları devam ettirebilmesi için taklit etmek istediği, elbet Amerikan Demokrasisinden daha başkası olamazdı.

Muhalif geçinin partilerin de Amerikan Demokrasisine toz kondurmayarak bu yolda C. H. P. ile işbirli yapmaları hakiki niyetlerini açığa vurmaktadır.

Demokrasi Madrabazları...

TÜSTAV

Gemisiz Amiral !

Cehaletin bu kadarıda olmaz

Giresun muhribinin torpido ve salvo atışı tecrübelerine bizim gazetelerde dâvet edilmiş, gayet heyecanlı bir harp havası yaşamışlar, anlata anlata bitiremiyorlar. Ne mutlu onlara...

Fakat içlerinden birisi (Abidin Daver) mızıkçılık edip bakın neler karıştırmış:

«Türk gemilerine Türk donanmasının misafiri olarak dâvet edilen Türk gazetecilerini neden bu işle ilgili en büyük makam olan Deniz Kuvvetleri komutanlığı dâvet etmedi de Amerikan'ın Ankara'daki Basın ve Yayın mümessilliği vazifesini ifa eden Jammet isimli zat dâvet ediyor» diye tutturmuş- «anlayamadığım bu noktayı dün kimse aydınlatamadı.» diye hayıflanıp duruyor.

Cehaletin bu kadarı da görülmüş şey değil, etrafı böyle rahatsız etmenin ne mânası var beyim. Ufak bir zahmete katlanıp şu mütemadiyen alkışladığınız Amerikan yardım andlaşmasını dikkatle okursanız o zaman neden sizi Türklerin değil de Amerikalıların dâvet ettiğini anlarsınız.

Haftanın balonları

Hürriyet RitaHayward bir kız çocuğu doğurdu.

Nuh— Sedat Simavi dokuz doğurdu...

Hürriyet — General Frankonun kızı nişanlandı.

Nuh — Acaba ne zaman gebe kalacak, ne zaman doğuracak? Gazeteleri takibetmeli.

Vatan — Hızır rolünde karşımıza çıkan Amerika.

Nuh — Aslında külahı şeytana ters giydirir.

Gece Postası — Celâl Bayar hükûmet ve C. H. P. yi ittiham için vesikalar topluyor.

Nuh — Aman kendi vesikalarına rastlar, dikkat etsin.

Hürriyet — Tenkitler C. H. P. yi sinirlendiriyor.

Nuh — böylesi beni de.

Yeni Sabah — Başbakanla Bakanlar Ankaraya döndüler.

Nuh — Elbette, bu kar kıyamette uzun boylu gezilir mi ya?

Hürriyet — Türkiyede verem - den her yıl 10.000 kişi ölüyor - muş.

Nuh — Ne yapalım, ölürse ölür. Her şeyi hükûmetten bekliyecek değiliz ya!

Vatan — Stalinle Mao Tse Tung'un arası açılacakmış.

Nuh — Haydi bakalım, yeni bir yılan masalı başlıyor; dayanın!

Hürriyet — İngiliz kumaşı ithal edilmiyecek.

Nuh — Amerikan kumaşı girebilir, Düşenin dostu olmaz vesselâm!

Cumhuriyet — Valimiz Atenegoras'ı ziyaret etti...

Nuh — Acaba sakalını nasıl öptü? Merak ediyorum.

Cumhuriyet — Amerika Endonezyaya askeri yardım yapacak.

Nuh — Ha şimdi anladım neden hemencecik tanıdığımızı. Ben de sahiden istiklâl kazandı sanmıştım.

Gece Postası — Sılay «Seçimleri biz kazanacağız» diyor.

Nuh — Aman efendim ona şüphe mi var!

Tekzip

(A.A!) Başbakanlık Ahçıbaşılığı bildiriyor:

Sümer Bank Umum Müdürünün Sıvasta çıldırdığı külliyen yalandır, Anadolu Ajansı Keyfiyeti bildirmeye mezun kılınmıştır.

Ölüm ticaretinin cilveleri

Birinci Cihan Harbinin en büyük iskandalı

1920 senesinde «Fereign Affairs» isimli bir mecmuada neşredilen bir seri yazıda Birinci Cihan Harbinin milyonlarca insan hayatına malolan en büyük iskandalı ortaya vuruldu. E. D. Morel isminde meşhur bir İngiliz yazarı bu makale serisine yazdığı mukaddemede şöyle diyor:

«Yazarın açıkladığı hakikatler korkunçtur. Yazar, bizi sermayecilerle para krallarının dünyadaki basit insanlar için hazırladıkları cehennemin içine atıyor, ve onu bütün korkunçluğu ile bize gösteriyor.

Çelik kralları gizli diplomatlar, silâh imâlâtçıları ve gazete tröstlerinin sahipleri halkları harbe sürükledikleri zaman milyonlarca insan bu teraneyi tutturur, «Haklı veya haksız, her şeyden evvel vatanım! Ve insanlar zavallı koyunlar; yenilip yutulma zamanı gelinceye kadar bir müddet bu ninni ile beslenilip semizletilirler; bu suretle et pazarı hiç bir zaman etsiz kalmamış olur. Fakat koyun koyun olarak kaldıkça daima koyunluk vazifesini görecektir»

Çelik Kralının hazineleri

Gelelim hikâyeye: Meşhur Fransız çelik kralı «De Wendel» in Loren nehrinin iki tarafında Briey ismindeki bir yerde muazzam demir madeni vardır. Fransız demir cevherinin yüzde 70 ini bu maden vermektedir. Şunu da ilâve edelim ki de Wendel denen zat Fransız parlementosunda mebustur, meşhur milliyetçi gazete «Journal de Debats»nın ve halkçı (!) «Le Temps» gazetesinin sahibidir.

Almanlar ilk hamlede De Wendel'in demir madenini işgal ederler ve kendi silâh imâlâtını buradan çıkardıkları demirle durmadan beslerler. Alman harp kudretinin felce uğratılması için burasının Fransızlar tarafından bombalanması lâzım. Fakat 1918 de harp bitinceye kadar «Garp Cephesinin» her tarafı delik deşik edildiği halde burası bir türlü bombalanamaz.

Harpten sonra bu garip vaziyeti inceleyen Meclis Komisyon şunları öğrenir: (Komisyonun raporundan)

Mebus Berthe'nin ifadesi: «Harp esnasında bir generalin Briey bölmesi yüzünden vazifesinden uzaklaştırıldığını ve askeri şeflerin bu devrede bu bölgenin bombalanmasını yasak ettiklerini öğrendim.

Almanların bu bölgedeki faaliyetlerini görüp bombardımana kalkışan kimseler şiddetle cezalandırılmışlardır.»

Mebus Flandin'in ifadesi (bu mebus harpte topçu subayı olarak vazife görmüş muhafazakâr bir zattır) Harbin en tehlikeli zamanında Verdün cephesinde büyük faaliyet göstermiş olan uçaklarımızın düşmanın gözümüzün önünde işlettiği madeni niçin bombardıman etmediğine şaşıyorduk. 23 Aralık 1916 da ikinci ordu karargâhına çıkarak durumu anlattım ve Briey madenlerile izabehanelerini mufassal plânını verdim... Bir kaç gün sonra Jocuf civarındaki madenlerin bir kaç uçak tarafından bombalandığını öğrenerek sevindim. Fakat arkası gelmedi Tekrar ikinci ordu karargâhına giderek durumu tahkik ettim. Kurmay Başkanı Generalin iki sebepten ötürü bu harekâtı durdurduğunu söyledi: Bir kere madenler bizim bölgemize dahil değilmiş, saniyen bombardıman uçaklarına bu şekilde tâlimat vermek hakkı Genel Kurmaya aitmiş (İzahatı dinleyen mebuslar tarafından müstehzi gülüşmeler)

Albert Thomas (Mühimmat Nazırı) «1916 sonunda Briey'nin bombardıman edilmesini müteaddit defalar ileri sürdüm, Nazırlar da liğine kızıyorlardı. Harbiye Nazırı da bir çok defalar Briey'nin hava kuvvetlerimizin hareketsiz-bombalanmam için emir verdiğini fakat emirlerinin icra edilmediğini itiraf etti. Her halde Genel Kurmayın elinde kâfi derecede uçak yok, diyordu. Biz de kendisine cevaben, bu kadar mühim ve tehlikeli bir zamanda açık şehirleri bombardıman etmek için uçak bulunuyordu Briey'in bombalanması için nasıl oluyor da uçak bulunmuyor, dedik.»

Yirmi yedi ay süren uzun muharebelerden sonra nihayet bir kaç bombardıman uçağı gönderildi. Fakat bombardımanlar o şekilde tertib edilmişti ki uçaklar De Wendelin madenlerine hiç bir ziyan vermeden geri dönebiliyorlardı.

Mebus Eynac bombardımanı şöyle anlatıyor:

«Bombardıman grubuna bombalanacak yerlerin plânı ve program verilmişti. Buna bir de gizli bir vesika ekli idi ki bu vesika o sıralarda hava kısmına tâyin edilmiş olan üsteğmen Lejeune tarafından tanzim ve Genel Kurmay tarafından tasdik edilmiş bulunuyordu. Üsteğmen Lejeune gerek telefonla ve gerek cepheye yaptığı sık sık ziyaretlerle demiryolu üzerindeki bir çok noktaların bombalanmasını yasak ediyordu»

Üsteğmen Lejeune harpten evvel De Wendel'n yanında memurdu!

1936 da Fransız havacılık komitası Başkanı Briey'de Alman işgali altında bulunan hedefleri bombaladığı için askeri mahkemeye verildiğini ve cezalandırıldığını söylemiştir.

Yeni bir silâh pazarı: Anadolu

Harpten sonra işsiz silâh fabrikatörleri yeni pazarlar aramağa koyuldular. İngiliz Fransız silâh fabrikatörlerinin müşterek firması olan Vickers - Schneider kumpanyası Türklerle Yunanlılar arasının açıldığını sevinçle gördüler. Firmanın İngiliz kısmı Vickers Yunanlıların haklı olduklarını iddia etti ve Yunanlılara Türkiyeye hücum etmeleri için gayet yüksek kârla silâh sattı. Türkler de aynı firmadan Fransız kısmı olan Schneider'den silâh aldılar ve bu silâhlarla 1922 eylülünde Yunanlıları denize döktüler. Firma Türklere ve Yunanlılara yapılan bu satıştan bir hayli kâr temin etti ve bu suretle harbin sonunda elinde kalan silâhları satmış oldu.

(Gelecek Dünya harbi nasıl olacaktır?) isimli eserinde profesör Delaisi şöyle diyor:

«Evvelâ Yunanlıların kaçışını gördüm. Top ve makinalı tüfeklerini bırakıp kaçıyorlardı ve bu silâhların üzerinde İngiliz firması Vickers'in damgası vardı. Sonra Türklerin İzmire muzaffer bir

(Devamı 4 de)

Atenagoras halkımızı selâmlıyor

Yasu Pasakamu!

Yeni yıla girmemiz münasebetile Patrik Atenagoras halka bir mesaj yayınlamıştır. Nuhun Gemisi mesajın metnini açıklıyor:

«Selâm, sayın vatandaşlarim!..

Sen neo - Kronos'a girdi, O Truman bana soyledi, ben sana soyledi, yasu pasakamu!.. O buyuk o valis, o buyuk valis bana geldi, sakali opti, Hristos anestis! Tsok yıllara pasakamu, ma ti Kalo pedi o valis, o buyuk valis, o Truman selâm verdi, ben size verdi, yasu pasakamu!.. Igumenos pateras O Truman yasasin, ben yasasin!...»

Selâm, sayin vatandaşlarım, yasu! Ben sto Fanari geldi, Aerikon geldi, altin inek ustunde, Hristos dedi altin fena, ben dedi altin iyi, kim hakli? O Truman hakli, Metro - Goldvin - Mayer hakli, Hristos bilemedi... neden? Yokti dolar Hristos görmedi yafto. Ama biz gördi...

Truman soyledi, ben söyledi, Yasu pasakamu!... Selâm sayin yurtaşlarim... 1950 kazik senesi oladzak, ben söyledi siz gördi.

MEKTUP

Nuh Dede Eliyle Dokumacı Ahmede

Ustacım.

Biz de yılbaşı gecesi eğlendik. Hacı Farfa, Memo Durmuş bi de Ahraz, kafayı bi çektik emme, iyicene olduk.Bi hafta önce garel verdik, yılıbaşı gecesi boğma çekek deyi, hemide anasını satayım sinduka kurarık dedik, ne para kazancımız olursa bi hafta toplarık, paraları yerik.

Ben otuz kuruş kazandım, emme üç gün bi lokma ekmek yimedim. Hacı Farfara ıstasyondan bi kasa taşımış, bi lira yatırdı sindukaya, etti mi bi lira otuz kuruş. Memo durmuş borç almış, o da bi lira getirdi, etti mi iki lira otuz kuruş. Derken Ahraz ne etmiş, etmiş, bi iki buçukluk getirmesin mi! Beş liradan yirmi kuruş eksik para. Sindukayı topladık, bi lira elli kuruş boğma, elli kuruş pastırma, üç ekmek, cuvara, tuz biber alırık dedik. Kalan parayı da Hacı Farfaranın ailesine salarık dedik.

Herşeyi güzelcene seçtik. aldık, pastırmayı yağlı tarafından, boğma dersen bağlarda kör bi Arap uşağı var, bi boğma yapiyo, Dağsarayın kini bile tutmaz. Öldürüyo adamı, iki yudum, tamam, imbiğin ilk ağzı. Kör Arap uşağı baba adam, sovan hedaye etti bize. Gettik hurda Karajına. Gözel bi otobos bellemiştim, bekçiye 10 kuruş verdik girdik otobosa. Tekeri mekeri yok, camlar da kırık emme koltuklar gözel. Ahraz bi avuc kömür bulmuş, getirdi, onu da gözel bi yaktık dışarda, karaj hep hurda, tıraktor hurdası, pavriko kazanları, tomafilin çeşidi, iyicene karanlık da oldu, bekçi Sultan efendi, adı öyle, bi şişe şarap bi de mum getirdi, o da sindukaya girdi. Kömürde pastırmayı kızarttık, bi içtik, bi içtik... Bi de öğüt verdim dostlara, iyice olmuşum, çıkmışım bi traktor hurdasına, şöyle bi lâf etmişim:

Seneme selâm ederim. Memo Durmuşa, bekçi Sultan efendiye selâm ederim,mefat eden Kocabaşa selâm ederim, Karadeniz uşaklarına selâm ederim, Kırşehir uşaklarına selâm ederim, kör Araba selâm ederim, selâm selâm ederim bu torpağa, yeni yıla, Aliye Veliye,, Sabrın sonu selemet değel, selemet sinduka da, sindukaya selâm ederim. Çıkarım hökümete, Veli Yılmaz sinduka kuracak derim , bunda bi kötülük yok derim, kitapta yeri var derim... Emme iyi bağırmışım, endirdiler, halay çektik bi hanomak hurdasının yamacında, çalı çırpı buldu Sultan efendi, sin-sin oyunu oynadık, seyirttik, tepindik. Daha ölmedik Ahmet kardaş, sana da selâm ederim!

Veli Yılmaz

RUH SPOR
Bir iki, bir iki...

28/12/1949 sayılı Ulus gazetesinde, RifatNecdet Evrimer adında birinin, Beden, Kafa ve Ruh sporu başlıklı bir yazısı çıktı. Okuyucularımıza zaten haber vermiştik, memleketimizde ruh işlerine verilen önem sayesinde ve Marşal plânı dâhilinde, ruh ihrac edecek duruma gelmiş bulunuyoruz. Bunu nasıl başardık diyeceksiniz?

Tesadüfen elimize geçen küçük bir broşür bize bunun sırrını veriyor.

(Okuyucularımız lâtife ettiğimizi sanmasınlar, yazdıklarımızda uydurma filân yok, tam bir gerçekten bahsediyoruz.)

Broşürün adı: Ruh Spor

Esas

Nizamnamesi

Kuruluşu 29 Ekim 1948 İkinci Tabı

ANKARA

Günay Matbaacılık ve Gazatecilik T. A. O.

(Yâni Cavit Oral'ın Matbaası -N.) 33 üncü sahifede kurucuların adı: İsmail Hakkı Akyüz (Ekonomi Bakanlığı maden işleri genel müdür vekili) Ahmed Remzi Güres (Başbakanlık umumi murakabe heyeti mütahassısı) Mehmet Emin Akyüz (Yargıtay Birinci Hukuk Dairesinde Yetkili Raportör) Muammer Tuğlu (Bayındırlık Bakanlığı köprüler fen heyetinde yüksek mühendis) Mustafa Atıf Boyacıoğlu (Bayındırlık Bakanlığı köprüler fen heyetinde yüksek mühendis)

Bu Nizamnamenin birinci maddesi şöyle:

Madde 1 — Duyulan derin ihtiyaca, imkânlar nisbetinde cevap vermek için... (vs...)

Madde 2 — (Mühim değil, geçiyoruz...)

Madde 3 — Ruh sporun mevzuu: Ruha şer temayüllerini zaifleterek (!) eksiltme, hayır temayüllerini kuvvetlendirerek çoğaltma melekelerini kazandırmak yolunda, tekâmülünü teshil ve temin gayesile, spor yaptırmaktır... Ruh halleri karşısında duyulan hayreti (vallah billah aynen) yıldızlar nizamının yapmış olduğu tesirden daha derin bulunduğu dü-şünülerek çekirdek (?) bir fikir vermek üzere, v.s.

(Bu minval üzre bir kaç maddeyi atlıyoruz.)

Madde 6 — Üyelerin üzerlerinde, müsbet veya menfi tesir hasıl eden herşey, teessür anından itibaren, bir sporlar silsilesinin müvellidi olur. Sonunun hayır gelmesi için, iyi niyyetine teyakkuzunun refakati şarttır.

(Birkaç madde daha atlıyoruz.)

Madde 17 — Üyeler; (inanmayacaksınız, ah, inanmayacaksınız!) merkezleri aynı olan içiçe, dış dışa sıralanmış dairelerin ortasında birer ışık gibidirler... Kendilerinden ve en yakınlarından başlayarak muhite doğru genişleyen daireler dahilinde, kabiliyet ve istidatların renginde ve kuvvetinde, hayır neşrederler...

(Esas Nizamnamenin bütününü yayınlayamadığımızdan ötürü özür dileriz ne yapalım, yer yetmez.)

Şimdi anlıyormusun sayın ookuyucu, bir daireye gittiğin vakit o kelli felli zatın neden seni sepetlediğini... Meşguldür, Ruh spor'la meşguldür, başka gün teşrif et ey okyuucu!... O abus ve önemli çehresile içiçe dairelerde duran kalem şefinin şer kuvvetlerine karşı (yahu bu cümleyi bir yerde duyduk) Ruhunu idman ettirdiği bir sırada dilekçe dinler mi? Herif dairenin ortasında bir ışık!... Kabiliyetinin rengini araştırıyor, anlasana... Patlama, yargıtayda işin varsa istirahat buyur, köprü yıkılacaksa yıkılır ruhlara köprü istemez, bekle efendi, meşguluz; ruhlarımız idman ediyor; bir iki, bir iki, bir iki... Umumi murakebe halindeyiz, en yakınlarımızdan başlıyarak yıldızlar nizamının yapmış olduğu tesirden... bir iki, bir iki, bir iki Yahu Ulus Ruhspor, Vatan (şer mer kuvvetleri) Ruhspor, Daireler Ruhspor, Başbakanlık Ruhspor; şu mason locaları yaman şeyler doğrusu.

ÖLÜM TİCARETİ

(Baştarafı 3 cü de)

şekilde girişlerini gördüm, Bqra berlernde meşhur Schneider toplarını getiriyorlardı. İttifakın ne demek olduğunu o zaman anladım.»

(Gelecek sayıda: Silâhsızlanma Konferansında dönen dolaplar)

Sahibi ve bu nüshada yazı işlerini fiilen idare eden:
NAHİT ÜSTEMİR
İdare Yeri:
Ankara Cad. No: 37, kat: 3
Mektup Adresi:
Posta kutusu 12, Tophane,
İSTANBUL
ABONE ŞARTLARI:
Seneliği: 480 Krş.
Altı aylığı: 240 Krş.
Dizgi: ANIL Matbaası
Baskı: Dobra Matbaası

«Nuhun Gemisi» ne abone olunuz ve aşağıdaki kuponu doldurup bize gönderiniz.

Nuhun Gemisi
Ankara Caddesi No: 37 Kat 3
İSTANBUL

Bugün posta havalesile adresinize ....6 aylık 1 senelik abone bedeli olan ..... kuruşu gönderdim. Size ayrıca üç tanıdığımın isim ve adresini bildiriyorum. Abone olmaları ihtimali olduğundan kendilerine eski sayılarınız dan nümune olarak bir kaç tane göndermenizi rica ederim.

İsim:
Adres:
Üç tanıdığımın adresi
1 — İsim:
Adres:
2 — İsim:
Adres:
3 — İsim:
Adres:

TÜSTAV

İşçilerimiz «olgun mu» yoksa cahil mi?

Edirnekapı'ya giden tramvayların arka sahanlığında duranlar birbirlerinin vucütlerine yapışık vaziyette idiler. Hepsi de yağlı başlı insanlardı.

Sol köşedeki yolculardan kasketi bır hayli eskimiş, ceketinin rengi kaybolmuş birisi burun buruna geldikleri arkadaşına öfke ile bir şeyler anlatıyordu. Kulak kabarttım... Diyordu ki:

— Biz işçiler olgun insanlarmışız,Bu yüzden siyasi partilerden hangisinin arkası sıra gideceğimizi iyi takdir edermişiz. Hem bunları söyleyen kimmiş bilirmisin?

— Kimmiş? Halk Partisinin bir vekili mi?

— Kaldır ayağını Tam üstüne bastın. Ben bu lâfları bizim fabrikadaki sendika başkanına söyledim. Bilirsin ya, o da Halk Partili. «Doğru söylemiş, tabii olgun insanlar» dedi. Ama kendisine bir şey anlattım. Dili ağzında kaldı kıvrıldı, büküldü. «Ama» dedi «şey...» dedi

Sırtı bana dönük olan sordu:

— Ne anlattın sendika başkanına?

— Bizim sarı Döl'ü tanırsın değil mi? Tesviyeci idi hani. Çelik göz derler kendisine.

— Tanıdım, tanıdım Şu. fabrikada zehirlenip işçi hastahanesine kaldırılan değil mi?

— Evet, evet, iyi bildin. İşte o. geçen gün hastahaneye gittim. görelim bizim Sarı Döl'ü dedim. Bizim büyük bir tencere vardı. İşimize yaramıyordu. Yedi kâadaokuttuk. İki lirasını borca yatırdık Bir buçuğunu karının eline sıkıştırdım İki lirası ile de iki paket cigara, bir kilo elma, on beş kadar mandaline alıp hastahaneyi boyladım.

Tramvay Malta durağına gelmişti. İki kişi indi, bir kişi bindi. binen yolcu da arkadaşını hastahaneyey ziyarete giden işçinin arkadaşı olacak. Merhabalaştılar. Yüzü sapsarı idi:

— Gördün mü başımıza gelenleri, dedi. Bizim komşu kadın doğurdu. On beş gün sonra müthiş hastalandı Komşular çalıştılar, nihayet işçi hastahanesine kaldırdılar. Fakat hastahane on sekiz günlük çocuğu almadı. Çocuğu sokağa attılar Ben acıdım da eve aldım. İşin aksiliğine bak ki bizim eksik etek de süt vermek istedi. Gel gelelim...

İşçi hastahanesindeki arkadaşına meyva götürdüğünü söyleyen:

— Böyle hastahane yerin dibine geçsin, dedi. Dinle bak. Benim de başıma neler geldi.

— Fabrikada mı?

— Yok be sen de. Hastahanede. Bizim « Çelik Göz» vardı ya, hastahaneye yanına gittim. Kapıda beni karşıladılar

Arkası dönük işçi:

— Seni meb'a filân zannetmişlerdir!

— Sus be! Alay edecek zaman mı? Öyle gülerek yerlere iyilerek filân karşılamadılar «Dur bakalım» dediler «üzerini arayacağız!»

Komşunun on sekiz günlük çocuğunu evine alan:

— Niye arayacaklarmış diye sordu Çıkarken dersen, haydi bir şey çaldık diye şüphelenirler diyeceğim ama.

— İşte öyle oldu. Girerken üstümü başımı aradılar Cigaraları aldılar Mandalinalar la elmaları bir kenara attılar. Sonra sordular: «Kimi göreceksin?» Tepem atmıştı. «Kimi göreceksin var mı,» dedim. «Niçin üstümü başımı aradınız?» Meyvaları attınız?» Ne imiş efendim? İşçiye hediye vermek de ne oluyormuş? Aç boğazımızı doyurmak varken bir de hatır suval edermişiz. Böylesi frenk âdeti imiş. Hem de zenginlere mahsusmuş. Ne bileyim, bir sürü mangeba...

İki işçinin ikisi birden:

— Vay anasını! dediler. Peki vekilin sözü nerede kaldı? Hani biz olgun insanlardık ya!

— İşte ben de onu sendika başkanımıza söyledim ya. Dedim ki «İşlerine gelince bizleri övüyorlar. Yok olgunmuşuz. Hangi partinin arkasından gideceğimiz bilirmişiz. Şu, bu. Sonra da hiçbir hastahanede yapılmayan şey bize lâyık görülüyor. Hasta ziyaretine giderken üstümüzü başımızı, eroinci esrarkeş? hırsız gibilere yapılacak şekilde didik didik ediyorlar. Sözde işçi hastahanesi! Nerede görülmüş işçi hastahanesinde işçiye hakaret edildiği?

Maltadan tramvaya binen işçi:

— Hepsi lâf, dedi Hasta kadını güç belâ hastahaneye alıyorlar da on sekiz günlük yavrusunu sokağa atıyorlar. Buna hastahane demezler ki. Buna...

Yağlı işçi, arkadaşın ağzını kapadı:

— Sus sus, dedi. Başına iş getirirler. Onlarca bizim hakkımız susmak sadece susmak. Onların hakkı bizim namımıza bir sürü lâf etmek. Kimi aldatıyorlar kimi? Ama bir gün elbet biz de konuşacağız.

Tramvay Edirnekapıda durdu ve ben indim...

Bizde film nasıl çevrilir

Bizim memlekette çevrilen yerli Türk filmleri, ayrı stüdyolarda, ayrı adlarla rejisörler tarafından meydana getirildikleri halde bu kordelâlar bir tek eser olarak ele alınıp tetkik ve tenkid edilebilirler.

İçtimai ve bilhassa hamasi olanlar birer orta okul temsil mevzularından ileri geçmez. Anadolunun her hangi bir köşesinden alınan köy gayet şairanedir, çorak, kurak bir parça görülmez, her yer yeşil, şırıl şırıl çağlayanlar arasında kuşlar gibi cıvıldayan köylü kızlar görürsünüz, ayaklarında topuklu ayakkabılar vardır, örgüsüz saçları kesik ve permenatlıdır.

Hattâ daha ileri gidilir, Bakarsınız mütevazi bir köy evinde yemek masada yenir ve ayrı tabak, çatal, kaşık kullanılır.

Bu vaziyet karşısında yerli film âmilleri, çevirdikleri filmleri halka beğendirmeğe değil, zorla seyrettirmeğe çalışırlar, ve eserleri yabancı filmler yanına ek ilâve gibi konulur, seyirciler de görmeden gitmesinler diye peşin peşin birinci film olarak gösterilir.

Bu iş böyle olduğu halde hâlâ neden bizde film çevrilir, buna akıl sır ermez. Sadece propağanda için mi? Ama sanatsız ve realiteye dayanmıyan propaganda ne işe yarar ki, Kuyu suyu Taş delen olarak sunulur mu hiç? Rejisör, muharrir, artist bunu anlamıyorlar mı acaba...

Biz böyle düşünürken seyirci artistten, artist muharrirden, muharrir rejisörden, rejisör ise film senaryolarını tetkik eden komisyondan şikâyetçidir. Komisyonun da elinde bir «Filmlerin ve film senaryolarının kontroluna dairnizamname» mevcuttur.

Şimdi 1939 ile 1948 arasındatesbit ve tadil edilen bu nizamname maddelerine göre memlekete yabancı film girer ve yine aynı maddelere göre yerli senaryolar tetkik edilerek çevrilmelerine müsaade edilir.

Bu maddeleri gözden geçirdik, bilhassa «7» nci maddesi çok dikkate şayandır:

1 — Her hangi bir milletin siyasi propagandasını yapan,

2 — Her hangi bir ırk ve milleti tezyif eden,

3 — Dost devlet ve milletlerin hislerini rencide eden,

4 — Din propagandası yapan,

5 — Millî rejime aykırı olan siyasi, iktisadî, içtimaî ideoloji propagandası yapan,

6 — Umumi terbiye ve ahlâka, millî duygularımıza mugayir bulunan,

7 — Askerlik şeref ve haysiyetini kıran, askerlik aleyhinde propaganda yapan,

8 — Memlekete inzibat ve emniyet bakımından zararlı olan,

9 — Cürüm işlemeğe tahrik eden,

10 — İçinde Türkiye aleyhinde propaganda vasıtası olan sahneler bulunan,

Yerli, yabancı bütün senaryolar bu hükümlere tabidirler..

Senaryoları tetkik eden komisyon da şu suretle meydana gelmektedir:

İçişleri Bakanlığından, Emniyet müdürlüğünden, Genel Kurmay Başkanlığından, Basın Yayım müdürlüğünden, Milli Eğitim Bakanlığından birer temsilcı. Yine film senaryosu ile ilgili Bakanlıktan bir mümessil. Eğer icap ederse komisyona İçişleri Bakanı bizzat iştirak eder.

Komisyon tam salâhiyetle senaryoyu tetkik eder çevrilmesine müsaade verir. Fakat film bitince komisyon tarafından bir daha gözden geçirilir, lüzum görülen sahneler çıkarılır.

Ama sakın zannedilmesin ki artık bu filme söz yok... Eğer isterse ve sinemalarda oynanan bu filmde herhangi bir mahzur sonradan düşünülürse film yine oynanması İçişleri Bakanlığı tarafından «yasak» edilebilir.

Zaten bütün bu maddeler, komisyon nazarı itibara alınarak yazılan bir senaryonun başına gelenler galiba pişmiş tavuğun başına gelmez. Nizamnamenin 7 inci maddesindeki kayıtlar her an karşınızdadır. İktisadî, içtimaî, ahlâkî ve millî duygulara mugayeret, Memleket inzibat ve emniyetine zarar vermemek endişesi yanlış tefsir, komisyon kaprisleri, umumi terbiyeye uymak, zarureti karşısında artist de sahte tebessüm ve göz yaşları ile perde de bize senaryo ve nizamlara uygun bir sanat gösteriyorsa artık onu asla muvaffakıyetsiz sayamayız...

Serçe